

og med 2 à 3 raske stød trak insektet ned på en lang torn. Det viste sig at være en Humlebi (*Bombus terrestris*), der var spiddet gennem brystet. Samme år fandt jeg i et tjørnekrat på bjergbakken mellem Haunø og Hadsund den 21. juni 1931 en *L. collurio*, ♂, der sad i en tjørn i udkanten ud mod vejen og rykkede og sled stumper af et bytte, som ved nærmere eftersyn viste sig at være resterne af et firben (*Lacerta vivipara*). Se herom D.O.F.T. **27**, 1933, p. 57 (med foto). Først i december 1953 lykkedes det mig at få at se, hvad utvivlsomt skyldes den Store Tornskade (*Lanius excubitor*). Det er, som billedet viser, en Markmus (*Arvicola agrestis*), som er spiddet på en spids gren af en pilebusk. Det er fundet på Skelund mark af gårdejer KARL O. PEDERSEN den 20. dec. 1953. Hvornår den er spiddet, ved jeg intet om, men den var fuldstændig indtørret og stiv, da den blev fundet. Nu er den præpareret af en konservator og opbevares hos KARL O. PEDERSEN, der i forvejen ejer de øvrige ovenfor nævnte: humlebie og firbenet. Af andre fund, der skyldes tornskader, kan jeg nævne enkelte græshopper og een gang en lille fugleunge, der var fortæret så nær som bagkroppen og det ene ben.

S. R. RASMUSSEN

Ørkenløber (*Cursorius c. cursor* (Lath.)) skudt i Jylland.

Den 25. okt. 1953 blev en Ørkenløber (*Cursorius cursor*), ♀ ad., skudt på Granholmgårdens marker pr. Vivild, altså på Djurslands nordlige del. Fuglen havde rugepletter, hvilket kunne tyde på, at den havde ruget. Den opholdt sig på en leret pløjemark, da den blev skudt. Fuglen er nu udstoppet og findes i G. BASSES samling, Stenvad Hede.

C. OLSEN

(Meddelelse om dette fund er også indløbet fra dyrlæge E. HORNE-MAN, Nørresundby. (Red.))

ANMELDELSER

F. SMIT: Records of Siphonaptera from Denmark. – Entomologiske Meddelelser **26**, 1953, p. 529–548.

Afhandlingen er en oversigt over samtlige fund af lopper fra Danmark. Forfatteren skønner, at de 41 arter, han har kunnet konstatere her fra landet, repræsenterer $\frac{3}{4}$ af de arter, der sandsynligvis vil kunne findes ved ihærdigere indsamling. Lopper er kun taget på 16 arter af fugle her i landet, mens der er kendt lopper fra 29 arter af vore pattedyr. For at et loppebind i »Danmarks Fauna«, der spås at være på trapperne, kan blive så fuldstændigt som muligt, bør ingen

konservator eller fugleinteresseret, der renser fuglekasser, efter anmelderens mening lade sig afskrække af dyrenes ilde ry fra at fange eventuelle Lopper og indsende dem med oplysninger om værtens art til Zoologisk Museum.

Afhandlingen slutter med en fortegnelse over værterne og de fra disse kendte loppearter.

PALLE JOHNSEN

JAMES GRAY: *How Animals Move*. The Royal Institution Christmas Lectures 1951 (114 pp., 15 tavler, 51 tekstfigg.). – UNIVERSITY PRESS, Cambridge 1953. Pris: 16 sh.

Det drejer sig om en række forelæsninger, der herved er udgivet samlet som bog. De forskellige afsnit omhandler mekanikken ved dyrenes bevægelser, svømning, gang og løb, spring og kryben, flyvende dyr i almindelighed og flyvende dyr, hvis fremdrift i luften helt skyldes vingebevægelser. Bogen er skrevet til almindelig orientering vedrørende dyrenes bevægelsesmåder i deres forskellige elementer. Intet kapitel er udelukkende helliget fuglene, men såvel tekst som billeder giver adskilligt også vedrørende denne dyregruppes bevægelser, navnlig i luften.

LØPP.

H. L. EDLIN: *The Changing Wild Life of Britain* (184 pp., 117 illustrationer). – B. T. BATSFORD, London 1952. Pris: 21 sh.

En morsom bog, som indeholder mangt og meget om den britiske faunas og floras skiften. Forf., der er forstmand, har interesseret sig for emnet i mange år og har indsamlet et omfattende materiale.

Efter en indledning følger omtale af pattedyrene og derefter af fuglene, som behandles på 55 sider. Forf. medtager både uddøde og nulevende, både vilde og tamme arter, fra Gejrfuglen til Stæren, fra Bogfinken til Påfuglen. Ikke helt få fuglearter er akklimatiseret på de Britiske Øer. Dette gælder – naturligvis – Ædelfasanen; endvidere kan nævnes Rødhønen (*Alectoris rufa*) og Kanadagåsen. Guldfasanen (*Chrysolophus pictus*) synes at trives i fuld frihed nogle steder. Man har derimod ikke haft held med Virginsk Vagtel (*Colinus virginianus*), som man for tiden interesserer sig en del for i Danmark. Teksten er populær og let læst; men hist og her indeholder den nok fejl. Således var de berømte Glastonbury-pelikaner næppe *Pelecanus onocrotalus*, snarere *P. crispus*; Urokse, Europæisk og Amerikansk Bison kniber det med at holde ude fra hinanden, hvad henvisninger til illustrationerne angår.

Efter afsnittet om fuglene følger kapitler om vekselsvarme hvirveldyr og om planter. Illustrationerne er dels anbragt på tavler. Et par farvetavler er gengivelser af malerier; en række sorttavler viser dels nogle ældre tegninger dels gode fotografier af nulevende dyr. En meget stor del af billederne (tekstfigurer) er gengivelser af THOMAS BEWICKS gamle, smukke træsnit.

LØPP.

W. J. BEECHER: A Phylogeny of the Oscines. – The Auk **70**, 1953, pp. 270–333.

Den deskriptive anatomi havde inden for ornithologien en kort opblomstring i sidste halvdel af 1800-tallet. Senere har kun få forskere interesseret sig for denne del af fuglestudiet, og det har derfor inden for mange fuglegrupper – ikke mindst spurvefuglene – været vanskeligt at finde kriterier for de forskellige familiers indbyrdes slægtskab. Forf., der er kendt for sin fremragende monografi over trupialerne, har med nærværende, meget vigtige arbejde forsøgt at råde bod på vor manglende viden om sangfuglenes anatomi. Ca. 1000 individer, tilhørende over 600 arter, er blevet nøje undersøgt anatomisk, og det kunne påvises, at en række karakterer i den såkaldte tyggemusculatur (der bevæger over- og undernæbet), i sibenets og tårebenets struktur m. m., kunne anvendes til at diagnosticere familierne, idet de synes at være uafhængige af funktionelle forhold. De nævnte karakterer viser en tydelig udvikling fra et primitivt stade til et mere fremskredet standpunkt. Derved bliver det muligt at ordne sangfuglefamilierne efter deres udviklingsgrad, ligesom deres indbyrdes slægtskab kan påvises ved hjælp af ligheder i de omtalte anatomiske forhold, der ofte er så komplicerede, at lighederne ikke kan tænkes at skyldes konvergens. Alt synes at tyde på, at de insektædende sangfugle er de ældste, mens de frø-, bær- og nektarædende grupper opstod i tilslutning til dannelsen af blomsterplanterne i kridttiden. Sangerne (*Sylviidae*) er den mest primitive familie, mens de fleste andre familier har udviklet sig fra dem.

BEECHERS resultater afstedkommer en fuldstændig omordning af sangfuglenes systematik. Han opererer med to »overfamilier«, den mere primitive *Sylvioidea* og den videre fremskredne *Timalioidea*. Til den første hører foruden sangerne også fluesnapperne, droslerne, stærene, svalerne, bulbulerne, krage- og paradisfuglene, pirolerne, larvæderne, silkehalerne og de fleste tropiske nektarædere. I den store overfamilie *Timalioidea*, hvortil de øvrige sangfugle hører, må foretages en om-møblering af flere familier. De australske og afrikanske væverfugle er opstået uafhængigt af hinanden og danner henholdsvis familierne *Estrildidae* og *Ploceidae*. Til de amerikanske skovsangeres familie (*Parulidae*) henregnes værtingerne (*Emberizinae*) og visse sukkerfugle (*Coerebini*). Til de sydamerikanske tanagraer (*Thraupidae*) regnes også de egentlige finker og en gruppe sukkerfugle (*Dacnini*). Ensartet fødeoptagelse har altså hos flere grupper frembragt samme næb- og tungeform og derved foregøglet et slægtskab, som studiet af den indre anatomi har afsløret.

Der er ingen tvivl om, at BEECHERS nye ideer vil give anledning til en livlig diskussion, men hans system er opbygget med megen logik og skarpsindighed og støtter sig på et overordentligt stort materiale. Selv om det rimeligvis ikke vil blive accepteret i sin helhed, vil det i hvert fald ikke undgå at påvirke vor opfattelse af sangfuglenes slægtskab på en meget dybtgående måde.

F. S.

JAN BOGUSLAW SZCZEPSKI: Ochrona ptactwa na wybrzeżu Pomorza Wschodniego i Zachodniego (Bird protection on the coast of East and West Pomerania). — Ochrona Przyrody, Rocznik 18, 1948.

Artiklen handler om beskyttelsen af yngle- og trækfuglene langs kysten af Øst- og Vestpommern. Disse områder ligger jo på en trækroute, hvor der for- og efterår finder en særlig stor koncentration sted af alle slags fugle, især vade- og strandensfugle. Yderligere er kysten vinterkvarter for mange nordlige arter. Antallet af arter, som ynglede i nærheden af kysten, var engang meget stort, men desværre medførte krigen en stor reduktion. Mange arter er helt forsvundet. Arter som Hvid Stork (*Ciconia ciconia*), Sort Stork (*Ciconia nigra*), Trane (*Grus grus*), Knopsvane (*Cygnus olor*), Grågås (*Anser anser*), Skarv (*Phalacrocorax carbo sinensis*), Stortrappe (*Otis tarda*), Tjur (*Tetrao urogallus*) og et antal rovfugle var og er meget udsat for at blive dræbt. F. eks. anslås den Hvide Stork i Østpommern at være aftaget med 10–20 %, i Vestpommern med 20–30 % og i den tidligere fristat Danzig's område med 10–20 %. Den Sorte Stork er nu meget sjælden; i Vestpommern har nogle få individer sandsynligvis overlevet, medens en tælling udført i Østpommern viste, at 79 af disse fugle stadig lever der. Allerede før 2. verdenskrig hørte Tranen i Polen til de fugle, som var ved at uddø. I Østpommern anslås bestanden nu til at være på 296. Hejrerne led meget under 2. krigs sidste fase, idet mange kolonier blev ødelagt. Svanerne har overlevet i relativt stort antal, særlig i Østpommern, hvor bestanden er opgjort til 699 stk. Grågæs hører til de største sjældenheder og ses mest på gennemrejse. Skarverne har lidt meget, idet kun 36 individer er observeret i Østpommern; i Vestpommern ruger de dog ved adskillige store søer. Trappen er blevet totalt udryddet. De fugle, der er set, er trækfugle. Blandt uglerne er den Store Hornugle (*Bubo b. bubo*) blevet en virkelig sjældenhed, men det er muligt, at den har overlevet på visse lokaliteter. Kommende undersøgelser vil vise det. Sangfuglene har lidt i mindre grad, men tab blandt dem er vanskeligere at konstatere. I egnen omkring byen Zoppot nær Gdansk konstaterede forfatteren fornylig tilstedeværelsen af 71 arter af ynglefugle mod 78 arter anført af tyskeren H. LÜTTSCHWAGER i 1925. Af disse er de mest interessante Glente (*Milvus milvus*), Lille Fluesnapper (*Siphia parva*), Hortulan (*Emberiza hortulana*) og Lærkefalk (*Falco subbuteo*). De steder langs den pommerske kyst, hvor trækfuglene mest samler sig, angives at være øen Wollin ved Stettin, strandøerne langs kysten fra Odermunden til Helahalvøen, Danzigerbugten samt Weichselflodens munding. På de nævnte lokaliteter skydes hvert år en mængde forskellige fugle. Af sjældnere overvintrende arter nævnes Søkongen (*Plotus alle*), Tejsten (*Cephus grylle*), Kortnæbbet Lomvie (*Uria lomvia*), Mellemkjove (*Stercorarius pomarinus*), Alk (*Alca torda*), Lomvie (*Uria aalge*) og Ride (*Rissa tridactyla*). Endnu sjældnere er Kortnæbbet Gås (*Anser brachyrhynchus*), Sule (*Morus bassanus*) og Stor Stormsvalde (*Oceanodroma leucorhoa*). ALFRED HANSEN